

Évközi 22. vasárnap

Lk 14,1.7-14

„Megalázzák... Felmagasztalják”

Az elbeszélés egy lakoma eseményeit mondja el. Jézus számára a lakoma egyben tanítási alkalom. A görög és a zsidó családokban étkezés közben elmélyültebb beszélgetés alakult ki. A közösség megtisztelte tagjait, a fővendég és a rokonság a maga hierarchikus rendjében mutatkozott be. A palesztinai társadalom szigorú hierarchiában élt, s aki azt felrúgta, keményen megbüntették, a közösség előtt megszégyenítették.

Platón *A lakoma* című művében az etikailag kiművelt ember szépség utáni vágyakozásáról beszél. A görögöknél és a hellenisztikus kor Palesztinájában a görögösen kereveteken étkező vendégek számára, sőt Lukács olvasói számára az a tény, hogy a szerző lakomáról beszél, azt az érzetet kelti az olvasóban, hogy itt fontos tanítások fognak elhangzani. Valóban ez történik.

Jézus nem vetette meg a lakomákat, elfogadott számos meghívást, és híre, az őt körülvevő tisztelet biztosította számára a főhelyet a lakomán. Ennek ellenére, gyakorta átélhette a lakomákon a vendégsereg helyezkedését, sőt azt a hétköznapi jelenséget is, ahogyan egyesek megsértődnek, hogy nem az őket megillető helyet kapták. Egy ilyen ünnepi étkezés mindig terhes volt a tekintélyek feszültségétől, talán éppen a vendéglátó helyzetét nehezítette meg ez a feszültség. A példabeszéd azért különös, mert lakomán hangzik el, és lakomáról szól. Úgy tűnik, rögtönzés, amelyet a vendégek viselkedése váltott ki. Érdekes módon Jézus az alázat erényének oktatására a büszkeség és a megbecsültség iránti vágyat használja fel.

A megtiszteltetés ugyanis nem az első helyből fakad, hanem abból a tényből, hogy a jelenlevők a kiválasztott személyt tartják-e a legmegfelelőbbnek, hogy elfoglalja ezt a helyet. Jézus ismét nem egy állapotról, hanem egy magatartásformáról beszél. Nem a szerénységről és a büszkeségről, hanem a szerénység hasznáról és a büszkeség, az öntudatosság veszélyeiről, a büszke megszégyenüléséről.

Ezért tanácsolja, hogy ne ülj az első helyre a vendégségben (8. v.). A konkrét tanács mögött egy másik húzódik meg: „ne te tün-

tesd ki magad, várj rá, hogy az emberek maguk tüntessenek ki.” A büszke ember ugyanis önmagát tartja nagyra, amivel együtt jár mások lenézése. Az alázatos ember nem akarja önmagát mások fölé emelni, őt inkább a megtiszteltetés emeli magasba.

Az ősi zsidó gondolkodásban az alázat nem volt egyértelműen erény, hiszen a magalázkodással, a szolgálalkúséggel társult, amelyet a szemita társadalomban nem tartottak nagyra. A törökök azért nevezték a keresztényeket „gyáur kutyáknak” mert a szemita és a török szimbolikában a kutya az önmagát feladó, elvtelen talpnyalót jelentette. Jézus elképzelése az alázatról a szelídséghez áll közel, az Isten által kedvelt erényhez, hiszen Isten a gőgöst megalázza, a szegényt pedig felmagasztalja. Az Újszövetségben a legfontosabb keresztény erény lesz, olyan, amelynek jelentőségét Jézus mutatta meg nekünk. Nem csupán ebben a lakomai felszólalásában, hanem kereszthalálában. „Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” – olvassuk a filippi levélben (2,8) Szent Pál Jézus-értékelését és egyben az alázatról szóló himnuszát.

Az alázat valóban az egyik legnehezebben megszerezhető erény, csak az képes rá, aki az egész életet átlátta, ismeri a társadalmi tolongást, felül tud emelkedni a mindennapi harcokon, mert jutalma az Istennél van.

Az utolsó helyet elfoglaló tanítvány imája

Áldott legyél, Jézus, aki óvsz minket a megszegyenüléstől! Magasztalunk téged, mert meghívtál minket, szegényeidet, minket, méltatlanokat a te lakomádra! Jöjj el, Urunk, hozzánk, és maradj velünk! Áldd meg asztalközösségünket, te, aki arra tanítasz minket, hogyan szerezzünk kincset a mennyben. Áldunk téged a bőséges és megtömött örökségért! Boldogok vagyunk, mert te magad vagy osztályrészesünk! Amen.